

धनवन्तश्चास्मान्यज्ञमानान्सचन्तां (12.) सेवन्ताम् । सच सेवने । किं च अस्माकं यज्ञमानानामाशिषोऽभीष्टार्थस्याशंसनानि सन्तु विद्यन्ताम् । किं च नोऽस्माकमाशिषः पूर्वीक्ताः सत्याः अवितायाः सन्तु । मधमिति धननाम [निघ° २.१०.] तद्विद्यते येषां ते मधवानः । अस्त्यर्थे वन्प्रत्ययः [पा° ५.२.१०१ n.] का° [३.४.१८. ११. २०.] एकैकमाहुरति द्यावापृथिव्योरुपह्वानेऽग्नीध्रे षडवत्तं । प्राश्नात्युपह्वता पृथिवीतीति ॥ यदा होता द्यावापृथिव्योरुपह्वानं करोति तदोभयोः पुरोडाशयोरेकैकमंशं (13.) षडवत्ते षडवत्ते (14.) कृत्वाग्नीध्रे ददाति स चोपह्वतेति मन्त्रेण तत्प्राश्नातीति सूत्रार्थः ॥ उपह्वता येयं पृथिवी दृश्यते सा जगतो माता निर्मात्री मयोपह्वता अभ्यनुज्ञाता सा च पृथिवी माता मातृत्वेनास्माभिर्भाविता सती मामुपह्वयतामनुज्ञातातु रुविःशेषभक्षणायाज्ञां ददातु । अहं चाग्नीध्रात् । अग्नीध इदं कर्माग्नीध्रं तस्माद्वितोरग्निः सन् तं भागं प्राश्नामीति शेषः । स्वाहा सुहुतमस्तु जाहरेऽग्नौ ॥ १० ॥

a. उपह्वतो द्यौष्यितोप मां द्यौष्यिता ह्वयतामग्निराग्नीध्रात्स्वाहा ।

b. देवस्य वा सवितुः प्रसवेऽग्निर्वाहुभ्यां पूजो हस्ताभ्याम् ।

c. प्रतिगृह्णामि । d. अग्नेद्व्यस्येन प्राश्नामि ॥ ११ ॥

द्वितीयं प्राश्नाति । एवं द्यौः पिता जगत्पालक उपह्वयतामित्यादि समानार्थम् । देवस्य वा । इतः प्रभृति औ प्रतिष्ठेत्यन्तं [ख° १३.] ब्रह्मत्वम् । तस्याङ्गिरसो बृहस्पतिर्ऋषिः ॥ का° [२.२.१६.] देवस्य वेति प्रतिगृह्णातीति ॥ ब्रह्मा देवस्य वेति प्राशित्रं गृह्णाति । मन्त्रो व्याख्यातः । प्रतिगृह्णामि स्वीकरोमीति शेषः । का° [२.२.१८.] अग्नेद्व्येति प्राश्नाति दत्तैरनुपस्पृशन्निति । हे प्राशित्र अग्नेः आस्येन वह्निदेवताया मुखेन वा तां प्राश्नामि भक्षयामि ॥ ११ ॥

एतं ते देव सवितर्यज्ञं प्राहुर्बृहस्पतये ब्रह्मणे ॥

तेन यज्ञमेव तेन यज्ञपतिं तेन मामेव ॥ १२ ॥

का° [२.२.२१.] एतं तज्जति समिदमन्त्रितः प्रसूतीति । समिधमाधातुमनुज्ञा-